

עין משפט
גד מצוה

א [נטוֹשׁ׳ע אר״ם ס׳ שנה ספ׳ ה׳]
ב [מ״י פ״ד מהל׳ שנת ה׳ ט טוֹשׁ׳ע אר״ם ס׳ שפֿא ספ׳ א׳]

רבינו חננאל

ת"ש וכן ב' גזוטראות זו למעלה מזו עשו מחיצה לעליונה ולא עשו לתחתונה שתיים אסורות עד שיעריבו. ופריך רב אדא בר אהבה בבאין בני תחתונה דרך עליונה למלאות. אביי אמר כגון דקיימא תרווייהו סמוכות זו לזו בתוך י' טפחים, ולא מיבעיא קאמר כו'. ואסיקנא כל בחרא רשותא לא אמרינן לזה בנחת ולזה בקשה. פי' חדא רשותא (א) [אי' קיימן תרווייהו בתוך י' טפחים, ומנא תימרא, כי הא דאמר רב יהוד' אמר שמואל, גג הסמוך לרשות הרבים צריך סולם קבוע להחיר. ורייקין סולם קבוע אין סולם עראי לא. אמאי לזה שבסולם עראי תשמישו בנחת הוא אמאי לא יחבינן ליה. לאו משום דאמרנן כל חדא רשותא לא אמרינן כל שתשמישו בנחת ליה יחבינן (ליה). ודחי רב פפא לאו משום משום דמשתמש ביה כבנותא וסודרא. פי' לובש כותנא וסודרא ומעייל להו להאי גג מרשות הרבים שנמצא משתמש בו על ידי כותף. אמר רב יהודה אמר שמואל

פד:

לא מיבעיא קאמר. דבשלמא לרז נקט עשו לעליונה כו' לאשמעינן לזה צוריקה ולזה בשלשול שניהם אסורים אלא השתא דקיימי בגו עשרה מה לי עשו לעליונה מה לי עשו לתחתונה כך פירש רש"י ולרב אדא בר אהבה נמי דאוקמא בצאין בני תחתונה דרך עליונה למלאות קמ"ל טובא אע"ג דאמר בסוף כ"ד מעבדין (לעיל דף עו:): דסולם תורת מחיצה עליו ולא אסר הכא לענין ליחסז תשמיש בנחת כלזה בשלשול ולזה בשלשול אסרי: **גג הסמוך לרה"ר.** פירש בקונטרס שאינו מוקף חצר בכל כדדיו אלא יצידו אחד רה"ר וסתם גג גבוה עשרה ויש שם מרפסת דלא גבוהה עשרה מרה"ר וממנה עולין לגג ופחות מעשרה הוא לה אלמא אע"ג דלמרפסת כפתח ולבני רה"ר אינו ראוי כיון דמרפסת ורה"ר בגו עשרה דהדדי קיימי אסרי אהדדי דאי לאו הכי טעמא מאי הוי וכגון דמרפסת מגופסת היא למעלה ופתוח בעשרה אמות לרה"ר דאי לא מגופסת היא סביב כיון דלא גבוה עשרה כרמלית היא וסולם לא מהני בה דקא מטלטל מכרמלית לרה"י וקשה לר"י להעמיד כשיש מרפסת בין רה"ר לגג דאינו מוזכר הכא מרפסת כלל ועוד אי

מרפסת מגופסת ^(א) היאך בני רה"ר אסרינן עליה ועל הגג ואי דליכא גיפופי הויא לה כרמלית והגג נפרץ לה בעשרה ואי בלא מרפסת איירי וקאי גגה בתוך עשרה אס כן הוי כרמלית ואור"י דמיירי ספיר בלא מרפסת ובני רה"ר משתמשים בו לפי שאינו גבוה עשרה ואינו נפרץ במלואו וכגון שאיני הגג גבוה עשרה או כל הגג למטה מעשרה ויש לו מעקה ופתוח לרה"ר בעשרה או בפחות וקאמרין דלריך סולם קבוע להחירו אצל בלא סולם אין בני חצר רגילים בו ומצטלין ממנו בני רה"ר שהרגילו להשתמש ^(י) תורת דיורין ומשוי להו (חד) קרפף ואסור לטלטל ממנו לחצר לרבנן ולר"ש נמי כלים שצבתו בבית אסור להוליך מחצר לגג כיון דנעשה קרפף ולא דמי לחצר או מצוי שפתוחים לרה"ר בעשרה דאין בני רה"ר אסורים עליו דהתם איכא דיורין גמורין ואין כח לבני רה"ר לבטלם וקא אמרינן דילמא בכומתא וסודרא דרגילין לניחא שם בני רה"ר כשהם עייפין אע"פ שגבוה עשרה שמשוי קל הוא דפירש בקונטרס ותשמיש נחת ^(ב) ולא דמי לרשות שבין שתי חצירות לזה בפתח ולזה צוריקה דחצר אין משתמשין בו כבוצעים אלא בכלים כבדים ור"מ מפרש בענין אחר גג הסמוך לרה"ר ונמוך בתוך עשרה לריך סולם קבוע להחירו דכיון דחוכו רה"י היא ולא דמי לשאר כרמלית וסולם קבוע שצחצר ממעט כח כרמלית שצחצר ^א דלא הוי כרמלית מעליא ודייק סולם קבוע אין סולם עראי לא אף על גב דע"י סולם עראי הוי תשמיש נחת טפי לחצר ^(י) מבני רה"ר דלית להו לבני רה"ר אפילו סולם עראי ואפ"ה כיון דבתוך עשרה קיימי אסרי ודחי רב פפא דלבני רה"ר נמי איכא תשמיש נחת בכומתא וסודרא דראשו של אדם סמוך לגג והוי תשמישו בנחת בלא סולם כלל כלבני חצר בסולם ולהכי לריך סולם קבוע להחיר כרמלית גרוע כזה דהוי תוכו רשות היחיד:

מעשרה הוא לה אלמא אע"ג דמרפסת כפתח ולבני רה"ר אינו ראוי כיון דמרפסת ורה"ר בגו עשרה דהדדי קיימי אסרי אהדדי דאי לאו הכי טעמא מאי נינהו. וכגון דמרפסת מגופסת היא למעלה ופתחה צ"י אמות לרה"ר דאי לאו מגופסת היא סביב כיון דלא גבוהה עשרה כרמלית היא וסולם לא מהני לה דקא מטלטל מכרמלית לרה"י: **בכומא וסודרא.** שרגילין לתת עליו צחול כובעין ומעפורת ותשמיש נוח והגון הוא להם למשאוי קל כזה ואע"פ שאינו ראוי להם לכיתוף משאוי כבד כדאמר ביציאות השבת (שבת דף ע"ב.) תשעה חזו לכיתוף אצל י' לא ה"מ למשאוי כבד ומיהו לכומתא וסודרא חזו כשצני אדם עייפין צימות החמה נוטלין כובעיהן וסודרן מראשיהן עד שיפוח הרוח בהן הלכך אסרי עלייהו ואפילו לא קיימא מרפסת בגו י' ולא דמי לרשות שבין צ' חצירות לזו בפתח ולזו צוריקה דחצר לאו תשמישסיה בהני כובעים קלים אלא בכלים כבדים וכי גבוה כותל י' לא חזי לתשמישסיה דחצר ^(ב) ונותנין אותו לזה שצפתא אצל לבני רה"ר חזי. ואית דמוקי להא דר"ג בגג פחות מעשרה וא"א דא"כ ה"ל כרמלית דכל רשות שרצחה ד' ואינה גבוהה אצל רה"ר כרמלית היא וכיון דהכי הוא סולם מאי מהני. ואני שמעתי בגו עשרה דהדדי שאינו רחוק מרה"ר עשרה וא"א לומר כן שלא שיערו חכמים עשרה לשבת אלא בגובה ולא שיערו ארבעה אלא במשך:

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

שמי גזוטראות. מתני' היא. גזוטרא שהיא למעלה מן היס"ט צ' זיזין בולטין מן העלייה שעל שפת היס וקובעין נסרים מזה לזה והיא גזוטרא ומנן אין ממלאין ממנה בשבת לפי שהגזוטרא רה"י שגבוה ורחבה הרבה והיס כרמלית אלא א"כ עשו לה מחיצה עשרה בין

תא שמע ^(א) שתי גזוטראות זו למעלה מזו עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה שתיהן אסורות עד שיערבו אמר רב אדא בר אהבה בבאין בני תחתונה דרך עליונה למלאות אביי אמר כגון דקיימין בתוך עשרה דהרדי ולא מיבעיא קאמר לא מיבעיא * עשו לתחתונה ולא עשו לעליונה דאסירי דכיון דבגו י' דהרדי קיימין אסרן אהרדי אלא אפילו עשו לעליונה ולא עשו לתחתונה סד"א כיון דלזה בנחת ולזה בקשה ליחביה לזה שתשמישו בנחת קמ"ל כיון דבגו עשרה קיימין אסרן אהרדי כי הא דאמר רב נחמן אמר שמואל ^ג גג הסמוך לרה"ר צריך סולם קבוע להחירו סולם קבוע אין סולם עראי לא מ"ט לאו משום דכיון דבתוך עשרה דהרדי קיימי אסרן אהרדי מתקוף לה רב פפא ודילמא כשרבים מכתפין עליו בבומתא וסודרא אמר רב יהודה אמר שמואל בור

ולזה צוריקה לחודה: **בצאין בני תחתונה.** ועולין בסולמות דרך עליונה למלאות דלתרווייהו בשלשול: **כגון דקיימי בגו עשרה דהרדי.** שאין עליונה גבוהה מתחתונה עשרה. ואע"ג דלחמי לזה בקשה ולזה בנחת הוא הוי שיש מקצת זריקה עם השלשול ואמר שמואל לעילי' דכל תשמיש שהוא נחת לזה מזה ונותנין אותו לנחת לא תיקצי דטעמא דהכא לאו משום תשמיש אלא משום דכיון דבגו עשרה דהדדי קיימין אין רשות שלישיית לזו בלא זו ואפילו לזה בפתח ולזה צוריקה שאין(א) חלוק רשות צנייהן וכי אמרינן רשות שלישית הסמוכה לשמים לזה בנחת ולזה בקשה ניתנת לזה בנחת ה"מ היכא דצ' הרשויות חלוקות בגובה י' כגון חצר ועלייה וכגון צ' חצירות המובדלות י' בגובה קרקעיתן או מחיצה עשרה צנייהן או חריץ עשרה: **ולא מיבעיא קאמר.** כלומר וכי מימא הואיל ובתוך עשרה קיימין וטעמא משום דאין לזו רשות בלא זו ולא לאשמעינן לזה בשלשול ולזה צוריקה ^(ב) נותנין אותו לזה שבשלשול מה לי עשו לעליונה מה לי עשו לתחתונה: **לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא עשו לתחתונה ולא עשו לעליונה.** דאיכא לאוקומי טעמא דאסורא משום תשמיש השוה דהא סמוכות הן במשך הכותל בתוך ד' טפחים כדמוקמינן לקמן [דף פ"ב.] וגובהה נמי בגו עשרה דהדדי: **אלא אפילו כו'.** דהוי לזה בשלשול ולזה במקצת זריקה ושלשול: **ליצידיה לזה שמשמשו בנחת.** כדשמואל הואיל ומקצת קושי יש לזה מזה: **קמ"ל דכיון כו' אסרן אהרדי.** בלא שום טעם תשמיש: **גג הסמוך לרה"ר.** שאינו מוקף חצר לכל יצידו אלא יצידו אחד רה"ר וסתם גג גבוה עשרה: **לריך סולם קבוע.** מן העלייה לגג להחירו לטלטל מן המרפסת לגג דאי עביד ליה סולם גלי דעתיה דסלקיה לגג מכח רה"ר ואיהו ניחא ליה לאשתמושי ביה: **סולם עראי.** כיון דמסליק ליה כמאלן דליתיה הוא: **מ"ט.** הא גג זה אינו לתשמיש בני רה"ר כלל: **לאו משום.** דבהכי עסקינן דלא גביהא מרפסת עשרה מרה"ר וממנה עולין לגג ופחות

בור

מסורת הש"ס

(א) [לקמן פו: א.] (ב) [במשנה איתא המס:] (ג) [דף פ"ב.] (ד) [דף פ"ג:] (ה) [כיון שאין.] (ו) תיבת שחצר מיותר. חזוי"א,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולא מצעיא וכי' ולזה צוריקה אין נותנין: (ב) ד"ה בכומתא וכו' לא חזי לתשמיסיה דחצר אבל לבני רה"ר חזי דאין להם רשו' אחר להשתמש להניח כובעיהן ונותנין אותן לזה שבפתח ואית דמוקי להא: (ג) תוס' ד"ה גג וכי' מגופסת היא היאך: (ד) בא"ד להשתמש בו מותר דיומין: (ה) בא"ד ותשמיש נחת הוא ולא: (ו) בא"ד טפי לחצר מלבני רה"ר:

מוסף רש"י

שתיהן אסורות. למלאות בנקב. העליונה עד שיערבו והתחתונה בנקב שלה אין לריך לומר שהיא אסורה דהא מכרמלית לרה"י קא ממלא (לקמן פ"ד).